

Pla de Desenvolupament Ambiental del Pallars Jussà

Maig de 2019

Crèdits

Redacció: Jaume-Adrià Badia Boher i Jordi Castelló Carretero

Serveis Tècnics del Consell Comarcal del Pallars Jussà

Redacció: maig de 2019

Índex

Introducció	4
L'Agenda 21. Línies estratègiques ambientals definides el 2011	5
Avaluació del grau d'execució i prioritització de les accions de l'Agenda 21	7
El nou context de desenvolupament ambiental al Pallars Jussà	21

1. Introducció

L'any 2011 el Consell Comarcal va aprovar l'**Agenda 21 del Pallars Jussà**, un document de planificació ambiental que buscava la transició cap a la sostenibilitat local, inspirat en les conclusions de la Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament Sostenible, també denominada "Cimera de la Terra", celebrada a Rio de Janeiro al 1992. El document plantejava 9 línies estratègiques amb un total de 74 accions ambientals a implementar en el període 2011-2019.

L'any 2017 el Consell Comarcal va aprovar el **Pla de Desenvolupament Econòmic i Social del Pallars Jussà**, en base a un treball ampli i transversal, definint propostes pel període 2017-2022. En aquest document no es va incloure cap acció en l'àmbit ambiental, perdent una oportunitat que aquest sector fos també un motor de desenvolupament econòmic i social de la comarca.

Tal i com defineix l'Organització de les Nacions Unides, per a complir els compromisos de desenvolupament sostenible adoptats per les nostres institucions, hi ha d'haver un clar vincle entre el creixement econòmic, social i ambiental. Per assolir aquest objectiu s'ha definit l'**Agenda 2030 de les Nacions Unides**, un document que defineix les línies d'actuació que serien desitjables per a l'assoliment dels 17 objectius mundials de desenvolupament sostenible. Aquest document s'ha desplegat a nivell estatal l'any 2018 mitjançant el *Plan de Acción para la Implementación de la Agenda 2030*. A nivell català, s'ha el Consell Assessor pel Desenvolupament sostenible (CADS) de la Generalitat de Catalunya ha elaborat el document *L'Agenda 2030: Transformar Catalunya, Millorar el Món*, amb consells per aplicar a Catalunya l'Agenda 2030.

Donat que enguany finalitza la vigència de l'Agenda 21 del Pallars Jussà, s'ha cregut adient revisar-la i actualitzar-la, canviant-ne el format per tal que sigui l'annex ambiental del Pla de Desenvolupament Econòmic i Social del Pallars Jussà. D'aquesta manera, es pretèn que quan es revisi aquest Pla ja s'inclouï el sector ambiental com un àmbit més, indèstriable d'altres amjambits com l'agricultura, el turisme o el serveis a les persones. Alhora, la revisió de l'Agenda 21 ha permès incorporar els criteris de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.

Per a la redacció del present document, anomenat **Pla de Desenvolupament Ambiental del Pallars Jussà**, s'ha realitzat una revisió exhaustiva del grau d'execució de totes les accions previstes a l'Agenda 21. A més, d'acord amb el context i les prioritats econòmiques, socials i ambientals actuals, s'ha reevaluat la prioritat de cada acció i s'han redefinit les línies estratègiques del pla.

El Pallars Jussà és una de les comarques més despoblades i geogràficament aïllades de Catalunya. Aquest context genera un ampli ventall de reptes de desenvolupament econòmic i social, i alhora, també genera oportunitats que cal saber identificar i impulsar. Entre elles, les iniciatives de desenvolupament sostenible en un àmbit transversal, des del turisme fins les iniciatives empresarials i la promoció del patrimoni natural, poden ser un bon pilar pel progrés de la comarca. El present Pla de Desenvolupament Ambiental pretén ser una eina per incentivar i impulsar cadascuna d'aquestes iniciatives.

2. L'Agenda 21. Línies estratègiques ambientals definides el 2011

L'Agenda 21 és el pla d'acció ambiental proposat per l'Organització de les Nacions Unides l'any 1992, i té com a objectiu definir les línies estratègiques de desenvolupament sostenible del segle XXI. L'Agenda 21 està especialment dissenyada per a la seva aplicació simultània tant a l'àmbit global, nacional com local.

Seguint les directrius d'aquest pla, l'any 2011 el Consell Comarcal del Pallars Jussà va aprovar l'Agenda 21 redactada pel Centre de Desenvolupament Rural Integral de Catalunya (CEDRICAT), amb el finançament de la Diputació de Lleida. Aquest pla establí un total de 9 línies estratègiques amb un total de 72 accions ambientals a desenvolupar al llarg d'una dècada.

23 anys després de la creació de l'Agenda 21, l'any 2015, la situació social, econòmica i ambiental global ha evolucionat molt. Davant d'aquesta realitat, l'ONU elabora l'Agenda 2030, que recull 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i les diferents línies d'aplicació d'aquests fins l'any 2030. El Consell Comarcal del Pallars Jussà té la voluntat d'implementar aquests objectius i incloure'ls dins els diferents plans de desenvolupament de la comarca. A continuació es relacionen els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030:

La realitat social, econòmica i ambiental del Pallars Jussà, també ha evolucionat al llarg d'aquesta dècada. És per això que considerem necessària una revisió de les línies estratègiques i de les diferents accions ambientals definides l'any 2011. Per una banda, per adaptar-nos a les noves línies d'acció marcades per l'ONU, i per l'altra, per optimitzar la distribució de recursos econòmics en les accions més prioritàries a nivell ambiental a la comarca.

El nou Pla de Desenvolupament Ambiental resultant de la revisió i actualització de l'Agenda 21 del Pallars Jussà, estableix un seguit de línies estratègiques per a l'inici de la pròxima dècada, prenent aquelles accions del passat que mereixen continuïtat, i afegint aquelles noves oportunitats i responsabilitats que han anat sorgint: el Geoparc, la declaració d'Espais Naturals Protegits, els compromisos internacionals de gestió sostenible de residus i aigües, entre d'altres.

A continuació s'avaluarà el grau de compliment de les diferents accions ambientals definides a l'Agenda 21 per determinar i justificar si aquestes mereixen una continuïtat en el present pla. A partir d'aquest filtratge i de la inclusió de noves accions, es definirà el nou Pla de Desenvolupament Ambiental i el desplegament de l'Agenda 2030 al Pallars Jussà.

3. Avaluació del grau d'execució i prioritització de les accions de l'Agenda 21

En aquest punt s'avalua el grau d'execució de cada acció proposada per l'Agenda 21 l'any 2011. També es prioritzen les accions que cal continuar realitzant, i es justifica les que es proposa deixar fora del nou pla, ja sigui perquè ja estan executades, per considerar-se poc prioritàries, o perquè les estan promovent i desenvolupant altres administracions.

Cal tenir en compte que el present Pla té com a objectiu ser una **eina per tal que el Consell Comarcal del Pallars Jussà desplegui una política ambiental**, ja sigui amb accions pròpies o de suport a empreses, entitats o altres administracions. Les accions que desenvolupen íntegrament tercers en les que el Consell Comarcal no hi juga cap rol s'han eliminat per ser el màxim de concisos en quant a les accions del Pla i poder-ne assolir un major nivell de seguiment.

Aquets mateix **criteri de simplificació d'accions** és el que ha inspirat la nova planificació, ja que l'Agenda 21 contenia 74 accions, un nombre excessiu per ser implementat de forma eficient amb els recursos humans del Consell Comarcal. En el nou pla s'han agrupat accions, generalitzant-les sempre que s'ha cregut convenient, per tal de disposar d'un pla el més sintètic possible però alhora prou obert com per adaptar-se a les noves situacions que sorgiran en els propers anys.

LÍNIA ESTRATÈGICA 1: CONSERVAR, MILLORAR I FER UNA GESTIÓ ACTIVA DEL PATRIMONI NATURAL I CULTURAL DE LA COMARCA

Número	Nom de l'acció	Estat actual	Prioritat actual	Justificació
1.1	Elaborar el Pla Director Integral dels Valors Patrimonials de la Comarca	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Els diferents objectius definits en aquesta acció s'estan duent a terme sense la necessitat d'una figura aglutinadora com seria el Pla Director Integral. Es considera que es pot prescindir d'aquesta figura.
1.2	Donar continuïtat a les accions previstes en el projecte de gestió del riu Noguera Pallaresa en el tram entre els embassaments de Sant Antoni i Terradets	Executat parcialment	Prioritat mitjana	S'han executat diverses actuacions de millora ambiental i ús públic d'aquest espai natural. Tot i que queden actuacions pendents d'executar, es proposa emmarcar-les en una acció més genèrica de suport a la gestió dels espais naturals de la comarca
1.3	Pla de Recuperació i Manteniment de les Cabaneres	No iniciat	Prioritat baixa	Es proposa incloure-la en una acció més àmplia que inclogui la recuperació d'altres tipologies de camins.
1.4	Reforçar la Vall Fosca com a porta d'entrada al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici	En curs	Prioritat alta	S'han dut a terme diferents accions, on destaca la senyalització direccional a la xarxa de carreteres i la futura construcció per part del Parc Nacional d'una seu al municipi de la Torre de Capdella. Es considera una acció de prioritat alta ja que seria un revulsiu turístic que generaria un major flux de visitants a la comarca i un fort impacte econòmic.
1.5	Fomentar la creació de petits horts municipals en zones abandonades o solars sense construir	En curs	Prioritat alta	Fins l'actualitat a la comarca només hi ha una experiència (Talarn) de recuperació d'horts abandonats com a horts socials. Es valora com una acció molt interessant per la multiplicitat d'objectius que s'assoleixen.
1.6	Elaborar la Carta del Paisatge de la Comarca del Pallars Jussà	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Els Catàlegs de Paisatge elaborats per la Generalitat ja aporten suficient informació. L'elaboració d'una carta comarcal no es considera una acció prioritària a desenvolupar en el present Pla.
1.7	Reunions de treball sobre la gestió de la Reserva Nacional de Caça de Boumort	En curs	Prioritat alta	Actualment es col·labora activament amb la Reserva en l'àmbit turístic. Es podria ampliar la col·laboració en altres àmbits de la gestió de l'espai. Es proposa emmarcar aquesta acció en una de més genèrica de suport a la gestió dels espais naturals de la comarca

Número	Nom de l'acció	Estat actual	Prioritat actual	Justificació
1.8	Promoure actuacions de restauració dels hàbitats per recuperar les espècies autòctones	En curs	Prioritat mitjana	S'han desenvolupat diverses iniciatives per part d'entitats. Es proposa emmarcar aquesta acció en una de més genèrica de suport a la gestió dels espais naturals de la comarca.
1.9	Pla de Manteniment i Recuperació dels Barrancs de les Conques Fluvials	No iniciat	Acció no prioritària	Es proposa emmarcar aquesta acció en una de més genèrica de suport a la gestió dels espais naturals de la comarca.
1.10	Constituir un Patronat de Turisme Comarcal	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Actualment el Consell Comarcal és l'ens de referència al Pallars Jussà en la promoció i impuls del turisme. Aquest s'està assolint perfectament sense disposar d'un Patronat de Turisme. Per tant, no es considera necessària la creació d'aquest tipus de figura
1.11	Crear productes turístics diferenciats i amb valor afegit	En curs	Prioritat alta	El Consell Comarcal promou un ampli ventall d'iniciatives ecoturístiques. És important que continuï donant suport a les ja existents i les que s'estan gestant.
1.12	Itineraris interpretatius i edició de guies interpretatives del medi natural i cultural de la comarca per a la pràctica del turisme actiu	En curs	Prioritat mitjana	Fins ara l'Ajuntament de Tremp ha editat guies d'ecoturisme i senderisme en paper d'àmbit municipal. Diferents ajuntaments estan promocionant itineraris a peu autoguiats pels seus municipis a través de la aplicació mòbil NaturaLocal. Cal continuar donant suport a iniciatives que fomentin el turisme actiu al medi natural com una forma d'apropar la ciutadania a la natura i divulgar-ne el seu interès i valors. Al nou pla es proposa incloure-la en una acció més àmplia de difusió dels valors naturals de la comarca.

LÍNIA ESTRATÈGICA 2: MILLORAR L'EFICIÈNCIA EN LA GESTIÓ I L'ÚS DE L'AIGUA

Número	Nom de l'acció	Estat actual	Prioritat actual	Justificació
2.1	Campanya de sensibilització per al consum racional d'aigua	No iniciat	Prioritat baixa	Es proposa mantenir-la, tot i que ampliant el seu àmbit a l'aigua i l'energia.
2.2	Executar les accions previstes en els plans directors d'abastament de l'aigua dels municipis de la comarca	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	L'execució d'aquesta acció és una competència dels ajuntaments. Es proposa no incloure-la al present Pla, que té un àmbit comarcal.
2.3	Ampliar l'abastament d'aigua a les masies i granges a partir de la Xarxa de Distribució del Regadiu de la Conca de Tremp	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	L'execució d'aquesta acció és una competència dels ajuntaments. Es proposa no incloure-la al present Pla, que té un àmbit comarcal.
2.4	Servei integral de manteniment i control dels cloradors	En curs	Prioritat baixa. No incloure al nou Pla	El Consell Comarcal actualment gestiona els cloradors de tots els municipis del Pallars Jussà excepte Tremp, Salàs i la Pobla de Segur. Es considera que aquesta acció no és tan prioritària com altres de la línia estratègica 2, i per tant es proposa no incloure-la al present Pla.
2.5	Instal·lar els comptadors en aquells punts on hi hagi aforaments	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	L'execució d'aquesta acció és competència dels ajuntaments. Es proposa no incloure-la al present Pla, que té un àmbit comarcal.
2.6	Fomentar l'elaboració i aprovació de les ordenances municipals d'estalvi d'aigua	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	L'execució d'aquesta acció és competència dels ajuntaments. Es proposa no incloure-la al present Pla, que té un àmbit comarcal.
2.7	Jornada informativa sobre models de tarifes d'abastament d'aigua	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	L'execució d'aquesta acció és competència dels ajuntaments. Es proposa no incloure-la al present Pla, que té un àmbit comarcal.
2.8	Fer actuacions de millora en la xarxa de clavegueram dels nuclis	No iniciat	Prioritat alta	Es proposa redefinir aquesta acció per la instal·lació de sistemes de separació d'aigües blanques i de clavegueram, ara que el Consell Comarcal gestiona les depuradores d'aigües residuals de la comarca.
2.9	Estudi sobre la viabilitat de reutilització de les aigües depurades al nucli de Tremp	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Des de l'Agència Catalana de l'Aigua es considera que l'ús d'aigua de depuradora seria força limitat, i actualment no val la pena implementar estudis d'aquest tipus.

LÍNIA ESTRATÈGICA 3: APOSTAR PER L'EFICIÈNCIA ENERGÈTICA I L'ÚS DE LES ENERGIES RENOVABLES

Número	Nom de l'acció	Estat actual	Prioritat actual	Justificació
3.1	Promoure la creació de l'Oficina Comarcal de l'Energia	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Es considera que amb l'actual estructura i espais d'atenció al públic del Consell Comarcal són suficients per captar consultes d'aquest àmbit i donar-los la resposta adequada. No es considera necessària la creació d'una oficina específica per l'energia.
3.2	Campanya sobre estalvi energètic i energies renovables	No iniciat	Prioritat baixa	Es proposa mantenir-la, tot i que ampliant el seu àmbit a l'aigua i l'energia.
3.3	Sistema de bonificacions per a la implantació de l'aprofitament solar tèrmic	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Actualment ni el Consell Comarcal ni els ajuntaments disposen de l'estructura humana i l'economia necessàries per dur a terme aquesta acció. Es proposa no incloure-la al present Pla.
3.4	Pla estratègic de l'energia de les instal·lacions municipals de la comarca	Executat	Acció finalitzada. No incloure al nou Pla	Acció duta a terme en el marc del PAES (Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible) de cada ajuntament, finançats per la Diputació de Lleida.

LÍNIA ESTRATÈGICA 4: ASSOLIR UNA MOBILITAT MÉS SOSTENIBLE

Número	Nom de l'acció	Estat actual	Prioritat actual	Justificació
4.1	Pla de mobilitat de la comarca del Pallars Jussà	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Tremp i la Pobla de Segur ja disposen del seu propi pla de mobilitat. La intensitat del trànsit a la resta de municipis no fa necessari disposar d'aquest Pla. Es considera innecessària la redacció d'un pla d'abast comarcal.
4.2	Portal a internet per compartir cotxe	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Diverses empreses privades i grups a les xarxes socials ja solucionen l'actual demanda de transport privat compartit. Es proposa no incloure aquesta acció al present Pla.
4.3	Creació dels camins escolars	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Es considera que de moment aquesta acció no és necessària als nuclis amb escola (Tremp, la Pobla de Segur, Isona, Salàs de Pallars, la Plana de Montrós i Espluga de Serra). Es proposa no incloure aquesta acció al present Pla.
4.4	Treballar amb les empreses de transport públic per a la millora del servei	En curs	Prioritat mitjana	Fins l'actualitat El Consell Comarcal ha treballat amb Ferrocarrils de la Generalitat (FGC) per conciliar uns bons horaris de tren. Cal seguir treballant amb aquesta i la resta d'empreses de transport.
4.5	Setmana de la mobilitat sostenible i segura	En curs	Prioritat mitjana	En els darrers anys s'han adherit a aquesta acció alguns ajuntaments i escoles. El Consell podria seguir treballant per impulsar i expandir aquesta acció, no només durant aquesta setmana concreta.

LÍNIA ESTRATÈGICA 5: FOMENTAR UNA ECONOMIA DIVERSA RESPECTUOSA AMB EL MEDI AMBIENT I AMB LA VINCULACIÓ AMB LA COMARCA

Número	Nom de l'acció	Estat actual	Prioritat actual	Justificació
5.1	Seminari sobre distintius de qualitat i taula d'experiències	En curs	No incloure al nou Pla	Inicialment el Consell Comarcal va desenvolupar el projecte "5 sentits" de difusió del sector agroalimentari. Més tard el suport al sector agroalimentari de tota la comarca es va acordar que es fes des de l'Ajuntament de Tremp a través del projecte <i>Al Teu Gust</i> , amb el finançament del SOC (T7C). Es preveu que aquest ens continui liderant el projecte en els propers anys sense participació del Consell Comarcal, motiu pel qual no es concreten accions del sector agroalimentari en el nou Pla
5.2	Impulsar la creació d'un distintiu de qualitat per als productes i serveis del Pallars Jussà	En curs		
5.3	Campanya de promoció i comercialització dels productes locals de qualitat, artesans i ecològics del Pallars Jussà	En curs		
5.4	Catàleg dels productes de qualitat del Pallars Jussà	Executat		
5.6	Elaborar una carta gastronòmica amb productes locals de qualitat	Executat		
5.5	Punt d'informació i divulgació sobre els productes artesans de qualitat de la comarca	Executat	Acció finalitzada. No incloure al nou Pla	Aquest punt es va establir a l'edifici CITA quan funcionava com a restaurant. En tancar-se es va traslladar a l'Epicentre, on encara està operatiu.
5.7	Ampliar la introducció dels productes ecològics i locals de qualitat en menjadors col·lectius del Pallars Jussà	Parcialment executat	Acció finalitzada. No incloure al nou Pla	Des del Consell Comarcal s'ha incentivat el consum de productes locals en menjadors escolars.
5.8	Sessió informativa sobre la responsabilitat social a l'empresa (RSE)	Executat	Acció executada. No incloure al nou Pla	Acció executada en el marc dels seminaris d'empreneduria organitzats pel Consell Comarcal.
5.9	Anàlisi sobre els nous jaciments d'ocupació	Executat	Acció finalitzada. No incloure al nou Pla	S'ha dut a terme en el marc de l'elaboració del Pla de Desenvolupament Econòmic i Social del Pallars Jussà.

5.10	Carta comercial de serveis del Pallars Jussà	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Es considera una acció no prioritària en l'actualitat. Es proposa no incloure-la al nou Pla.
5.11	Oferir una casa d'oficis, un taller d'ocupació o una escola taller sobre artesania d'arts i oficis	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Les antigues fonts de finançament d'aquest tipus d'accions actualment ja no estan disponibles. Es proposa no incloure-la al nou Pla.
5.12	Implicació de les administracions públiques en el treball en xarxa per a la dinamització de l'artesania d'arts i oficis	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Es considera una acció no prioritària en l'actualitat. Es proposa no incloure-la al nou Pla.
5.13	Impulsar un centre logístic agroalimentari del Pallars Jussà	En curs	Prioritat mitjana	Des del Consell Comarcal i Pallars Actiu han fet gestions per promoure l'acció. Es considera que cal continuar treballant amb els productors locals per estudiar-ne la viabilitat
5.14	Estudi sobre cultius associats al nou regadiu de la Conca de Tremp	En curs	Prioritat alta	El Consell Comarcal ha organitzat diferents jornades formatives sobre l'ametller juntament amb la Comunitat de Regants i Expectants de la Conca de Tremp. S'ha creat una plantació experimental amb varietats d'ametller, de la qual l'IRTA en fa el seguiment
5.15	Assessorament tècnic a les comunitats de regants de la comarca	En curs	Prioritat mitjana	L'assessorament tècnic el duen a terme altres administracions. Des del Consell Comarcal s'hi dóna suport administratiu i informàtic.
5.16	Jornada formativa i visita sobre tècniques de maneig en cultius de regadiu	Executat	Prioritat mitjana	El Consell Comarcal ha organitzat diferents jornades formatives i viatges a zones on s'han realitzat concentracions parcel·làries i projectes de posada en regadiu
5.17	Estudi de viabilitat sobre les possibilitats que la Conca de Tremp sigui una àrea de producció agrària ecològica	No iniciat	Prioritat baixa. No incloure al nou Pla	Fins ara no s'ha impulsat cap estudi a escala comarcal per manca d'interès del sector. Es proposa no incloure-la al nou Pla.

LÍNIA ESTRATÈGICA 6: SENSIBILITZAR I EDUCAR LA POBLACIÓ EN TEMÀTICA AMBIENTAL I CONEIXEMENT DEL TERRITORI, I ENFORTIR LES ENTITATS AMBIENTALS DE LA COMARCA

Número	Nom de l'acció	Estat actual	Prioritat actual	Justificació
6.1	Programa de sortides "Descobreix la comarca"	En curs	Prioritat mitjana	El Consell Comarcal i el Geoparc organitzen sortides guiades a diferents espais de la comarca, ja sigui urbans o espais naturals.
6.2	Celebració del Dia Mundial del Medi Ambient	No iniciat	Prioritat baixa	Es podria impulsar un conjunt d'activitats de conscienciació ambiental durant aquest i altres dies. Es proposa incloure aquesta acció en una de més global.
6.3	Promoure el programa Escoles Verdes entre els centres educatius de la comarca.	En curs	Prioritat alta	Actualment la majoria d'escoles de la comarca tenen el distintiu d' <i>Escola verda</i> . Des del Consell Comarcal es continua promovent aquest programa des del Pla Comarcal de Suport a l'Educació.
6.4	Dinamització del Centre Ambiental de Tremp	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	El Centre Ambiental de Tremp no ha arribat a crear-se mai per manca d'interès per part de les administracions que hi havien de donar suport. Es proposa no incloure-la al nou Pla.

LÍNIA ESTRATÈGICA 7: MILLORAR LA GESTIÓ INTEGRAL DELS RESIDUS

Número	Nom de l'acció	Estat actual	Prioritat actual	Justificació
7.1	Donar continuïtat a la realització de campanyes de comunicació i sensibilització ambiental sobre la recollida selectiva adreçades a la ciutadania	En curs	Prioritat alta	L'acció es realitza de manera regular per part del Consell Comarcal. Es considera molt necessària donar-li continuïtat per millorar la recollida selectiva i fomentar uns bons hàbits en la reducció de residus.
7.2	Campanya informativa sobre la gestió dels residus adreçada a les activitats econòmiques	En curs	Prioritat alta	S'han realitzat diferents campanyes de visites i assessorament a empreses. Es proposa continuar l'acció en el futur tot i que englobant-la amb l'anterior, ja que tenen el mateix objectiu.
7.3	Jornada de portes obertes a les deixalleries	En curs	Prioritat mitjana	S'ha fet cada any per a les escoles. Es podria plantejar d'expandir-ho a altres sectors socials. Es proposa englobar-la amb les accions anteriors, ja que tenen el mateix objectiu.
7.4	Dissenyar i implantar un sistema de bonificació en l'ús de les deixalleries	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	La deixalleria és un servei gratuït i no es planteja l'addició d'incentius econòmics per al seu ús. Es proposa no incloure l'acció al nou Pla.
7.5	Anàlisi del model de recollida dels residus municipals de la comarca	En curs	Prioritat alta	Periòdicament el Consell Comarcal avalua i millora el sistema de recollida de residus. A mitjà termini caldrà analitzar la implantació del sistema porta-a-porta. Es proposa que aquesta acció es centri en avaluar la viabilitat d'aquest sistema de recollida de residus.
7.6	Aplicar la potestat sancionadora que preveu la legislació	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Tot i ser una acció factible i amb molt bons resultats on s'ha implantat, aquesta regulació és competència dels ajuntaments. Es preveu no incloure-la al nou Pla
7.7	Treballar amb la Val d'Aran per a la millora dels resultats de recollida selectiva	No iniciat	No incloure al nou Pla	Darrerament hi ha hagut una millora dels resultats de la recollida selectiva a la Val d'Aran, tot i que no s'ha plantejat cap acció conjunta amb el Pallars Jussà. Donat que és una acció que depèn de tercers, es proposa no incloure-la al nou Pla
7.8	Aplicar una taxa a les petites empreses que fan ús de la deixalleria	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Aquesta acció no es contempla ja que l'ús de la deixalleria ja està inclòs en l'actual taxa de residus. Es proposa no incloure-la al nou Pla

Número	Nom de l'acció	Estat actual	Prioritat actual	Justificació
7.9	Ubicar punts de recollida d'oli domèstic en equipaments municipals	Executat	Executat. No incloure al nou Pla	Actualment l'associació Reintegra, en col·laboració amb la deixalleria comarcal, recull l'oli porta a porta amb bons resultats. Es donarà continuïtat a aquesta campanya, per tant, no cal incloure-la al nou Pla.
7.10	Seguiment del compostatge als nuclis de població	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Els compostadors repartits són d'ús privat, fet que en dificulta el seguiment. Es descarta aquesta acció durant els propers anys amb l'opció de replantejar-la a mitjà-llarg termini.
7.11	Elaborar les ordenances municipals per a la gestió de residus de la construcció	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Elaborar aquestes ordenances és una competència que correspon als ajuntaments, per tant es proposa no incloure-la al nou Pla.
7.12	Estudiar la possibilitat de fer una planta de triatge	En curs	Prioritat mitjana	La construcció de la Planta de Triage ja està planificada. Es disposa d'un esbós, un projecte constructiu i una línia de subvencions per part de l'Agència de Residus de Catalunya
7.13	Elaborar i aplicar les ordenances municipals reguladores de les dejeccions ramaderes	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	La potestat d'implementar aquestes regulacions pertany als ajuntaments i al DARP, per tant es proposa no incloure-la al nou Pla.
7.14	Estudi de viabilitat per a la construcció d'una planta de tractament de purins i generació de biogàs	Executat	Acció finalitzada. No incloure al nou Pla	Es va considerar viable, tot i que la construcció de la planta es va aturar al seu moment. Actualment manca una línia de subvencions i una empresa constructora interessada a tirar-ho endavant. Per tant es proposa no incloure-la al nou Pla.

LÍNIA ESTRATÈGICA 8: MILLORAR EL CONTROL I LA GESTIÓ AMBIENTAL MUNICIPAL

Número	Nom de l'acció	Estat actual	Prioritat actual	Justificació
8.1	Crear la figura del tècnic/a dinamitzador/a en temes ambientals a nivell comarcal	Executat	Executat. No incloure al nou Pla	L'any 2018 el Consell Comarcal ha contractat un tècnic de medi ambient per a que actuï com a referent en temàtiques ambientals. A més, en els darrers anys s'han aprofitat els plans de Garantia Juvenil per contractar tècnics ambientals per dur a terme algunes de les accions planificades a l'Agenda 21. Donat que es preveu continuar amb aquesta línia es proposa no incloure l'acció al nou pla.
8.2	Incorporar informació ambiental a la web del Consell Comarcal del Pallars Jussà	En curs	Executat. No incloure al nou Pla	Informació incorporada entre la web institucional i turística.
8.3	Ambientalització de les fires de la comarca.	No iniciat	Prioritat alta	Es contempla com una actuació important per iniciar-la en un futur pròxim. Donat que es relaciona amb l'àmbit de la prevenció de residus i la millora de la recollida selectiva, es proposa incloure-la a la línia estratègica anterior.
8.4	Incorporació de criteris ambientals i socials en la compra de béns i en la contractació de serveis de l'administració pública	No iniciat	Executat. No incloure al nou Pla	Donat que aquests criteris ja s'han inclòs en el funcionament del Consell Comarcal, es proposa no incloure l'acció en el nou Pla.

LÍNIA ESTRATÈGICA 9: PROMOURE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA I LA COHESIÓ SOCIAL

Número	Nom de l'acció	Estat actual	Prioritat actual	Justificació
9.1	Programa formatiu en participació ciutadana	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Es considera una acció més adequada per a un pla de desenvolupament econòmic i social. Es proposa no incloure-la al nou Pla.
9.2	Jornada sobre pressupostos participatius	No iniciat	Acció no prioritària. No incloure al nou Pla	Es considera una acció més adequada per a un pla de desenvolupament econòmic i social. Es proposa no incloure-la al nou Pla.
9.3	Crear un portal d'entitats del Pallars Jussà	En curs	Prioritat mitjana	Es considera molt important fomentar el treball en xarxa de les entitats, per crear sinèrgies, optimitzar recursos i ser més eficients per assolir els objectius que es marquin. L'any 2018 l'associació Marques de Pastor, amb el suport del Consorci Leader, ha creat el portal www.gratitudpallars.cat . Es proposa donar suport a aquesta i iniciatives similars per enfortir-les. Es proposa canviar l'acció a la línia estratègica 5.

Resum del grau d'implementació de l'Agenda 21 des de la seva aprovació, l'any 2011, fins l'any 2019.

Total d'accions planificades a l'Agenda 21: 72

Accions executades parcialment i donades per finalitzades: 2 (2%)

Accions acabades: 10 (14%)

Accions en curs: 24 (34%)

Accions no iniciades: 36 (50%)

El fet que en una dècada no s'hagi iniciat el 50% de les accions previstes a l'Agenda 21 posa de manifest que es tractava d'un nombre excessiu i/o que moltes d'elles no eren prioritàries pel desenvolupament ambiental de la comarca.

De les 72 accions de l'Agenda 21, el nou Pla de Desenvolupament Ambiental del Pallars Jussà proposa tractar-les de la següent manera:

Accions descartades de les previstes a l'Agenda 21: 44 (61%)

Accions de l'Agenda 21 a les que es donarà continuïtat: 13 (18%)

Accions de l'Agenda 21 que es fusionaran amb altres accions per sintetitzar el nou llistat d'accions: 15 (21%)

4. El nou context de desenvolupament ambiental al Pallars Jussà

El panorama sócio-econòmic dels territoris d'arreu del món canvia contínuament, i en els darrers anys aquests canvis s'han accelerat fruit de la globalització. Al Pallars Jussà en els darrers 10 anys hi ha hagut importants canvis en matèria ambiental: entitats i oportunitats que han aparegut de nou, altres que han vist com es reduïa la seva activitat, l'obertura de nous nínxols de turisme sostenible, la voluntat de progressar en l'àmbit de la gestió de residus i la reducció d'emissions contaminants, entre molts d'altres, han generat la necessitat d'establir unes noves línies d'acció ambiental al present Pla.

El Pla de Desenvolupament Ambiental que es descriurà a continuació inclou, a banda d'aquelles accions ja contemplades amb anterioritat que cal seguir impulsant, tot un seguit d'accions que pretenen donar resposta als reptes i oportunitats de present a la comarca. Aquest pla s'ha dissenyat amb una estructura similar a la de l'antiga Agenda 21, definint 27 accions amb objectius concrets, incloses en 6 línies estratègiques. Durant l'elaboració del Pla s'ha dut a terme un important esforç de síntesi i revisió de l'Agenda 21. Gràcies a això, es disposa d'un pla més sintètic, que permet una visió més clara de la direcció que han de prendre les polítiques ambientals del Consell Comarcal del Pallars Jussà durant els propers anys.

Relació d'accions incloses al present Pla de Desenvolupament Ambiental del Pallars Jussà:

LÍNIA ESTRATÈGICA 1: CONSERVAR, MILLORAR I FER UNA GESTIÓ ACTIVA DEL PATRIMONI NATURAL DE LA COMARCA	
Acció 1.1	Establir una xarxa de camins d'interès estratègic a la comarca i garantir-ne un manteniment adequat
Acció 1.2	Afavorir la mobilitat sostenible a la comarca
Acció 1.3	Reforçar la vall fosca com a porta d'entrada al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici
Acció 1.4	Fomentar la creació de petits horts municipals en zones abandonades o solars sense construir
Acció 1.5	Donar suport a la gestió dels espais naturals de la comarca
Acció 1.6	Donar suport a la declaració o ampliació de nous espais protegits a la comarca
Acció 1.7	Donar suport a accions del geoparc mundial de la UNESCO Conca de Tremp-Montsec.
Acció 1.8	Crear productes turístics diferenciats i amb valor afegit aprofitant els múltiples potencials naturals, culturals i gastronòmics de la comarca

LÍNIA ESTRATÈGICA 2: MILLORAR L'EFICIÈNCIA EN LA GESTIÓ I L'ÚS DE L'AIGUA I L'ENERGIA	
Acció 2.1	Realització de campanyes de sensibilització per al consum racional d'aigua i energia
Acció 2.2	Analitzar l'estat dels sobreeixidors d'aigües de la comarca i plantejar accions per minimitzar-ne el risc de contaminació de les aigües
Acció 2.3	Analitzar la viabilitat de la instal·lació de sistemes de separació d'aigües blanques als claveguerams

LÍNIA ESTRATÈGICA 3: ASSOLIR UNA MOBILITAT MÉS SOSTENIBLE	
Acció 3.1	Treballar amb les empreses de transport públic per a la millora del servei
Acció 3.2	Accions per a fomentar una mobilitat sostenible i segura

LÍNIA ESTRATÈGICA 4: INCENTIVAR I DONAR SUPORT A INICIATIVES ECONÒMIQUES I EMPRESARIALS DIVERSES RESPECTUOSES AMB EL MEDI AMBIENT I ARRELADES A LA COMARCA	
Acció 4.1	Suport al sector primari per impulsar la seva modernització i millorar la seva competitivitat
Acció 4.2	Impulsar la creació d'un centre logístic agroalimentari del Pallars Jussà

Acció 4.3	Suport a la comunitat de regants i expectants de la Conca de Tremp
--------------	--

LÍNIA ESTRATÈGICA 5: SENSIBILITZAR I EDUCAR LA POBLACIÓ EN TEMÀTICA AMBIENTAL I CONEIXEMENT DEL TERRITORI	
Acció 5.1	Programa de sortides adreçades al coneixement del patrimoni històric, cultural i natural de la comarca
Acció 5.2	Celebració de sessions i jornades sobre temàtiques ambientals rellevants i d'actualitat
Acció 5.3	Donar suport a l'expansió del programa escoles verdes a tots els centres educatius de la comarca
Acció 5.4	Donar suport a la creació i l'expansió de portals d'entitats ambientals del Pallars Jussà

LÍNIA ESTRATÈGICA 6: MILLORAR LA GESTIÓ INTEGRAL DELS RESIDUS	
Acció 6.1	Dur a terme una campanya de sensibilització sobre residus a la ciutadania i les empreses de la comarca
Acció 6.2	Construcció de la planta de triatge a l'abocador de residus de Fígols de Tremp
Acció 6.3	Incentivar l'ús de bosses compostables als comerços de la comarca
Acció 6.4	Implantació del sistema de recollida de residus porta-a-porta als nuclis més grans del Pallars Jussà
Acció 6.5	Donar continuïtat a la prospecció i el tancament d'abocadors il·legals incontrolats a la comarca
Acció 6.6	Expandir el sistema de donació d'aliments sobrants de supermercats a entitats benèfiques a tots els establiments de la comarca
Acció 6.7	Ambientalització de les fires i festes de la comarca

LÍNIA ESTRATÈGICA 1: CONSERVAR, MILLORAR I FER UNA GESTIÓ ACTIVA DEL PATRIMONI NATURAL DE LA COMARCA

ACCIÓ 1.1	LÍNIA ESTRATÈGICA 1: CONSERVAR, MILLORAR I FER UNA GESTIÓ ACTIVA DEL PATRIMONI NATURAL DE LA COMARCA
	TÍTOL: ESTABLIR UNA XARXA DE CAMINS D'INTERÈS ESTRATÈGIC A LA COMARCA I GARANTIR-NE UN MANTENIMENT ADEQUAT
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
ALTA	ACCIÓ 1.3
Objectius:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificar els camins d'interès estratègic per a la mobilitat a la comarca, tant en vehicle com a peu, ja sigui entre nuclis habitats com per la resta del territori. 2. Garantir que aquesta xarxa de camins disposi d'un manteniment adequat per garantir la mobilitat pel territori. 	
Descripció:	
<p>Degut al seu context rural i la seva gran extensió, la xarxa viària del Pallars Jussà té un paper clau per a la mobilitat de les persones pel territori, ja sigui entre nuclis habitats com en terrenys agrícoles i forestals. Per garantir aquest servei fonamental als ciutadans cal identificar aquestes vies i establir un pla de manteniment.</p> <p>Es proposa que el Consell Comarcal mantingui actualitzat l'inventari comarcal de camins, i continuï treballant amb els ajuntaments en el manteniment d'aquesta xarxa viària perquè estigui sempre operativa. Es considera que per executar correctament aquesta acció hauria de tendir-se a professionalitzar una colla de manteniment de vials que tingués un àmbit comarcal.</p> <p>El Cos d'Agents Rurals de la Generalitat està implicat en l'acció ja que comunica al Consell les incidències en l'estat de conservació de la xarxa viària, especialment després d'episodis de meteorologia adversa (nevades, ventades, etc).</p>	
Indicadors de seguiment:	
<ol style="list-style-type: none"> A. Quilòmetres de la xarxa viària estratègica comarcal (detallant entre camins i senders). B. Quilòmetres de la xarxa viària en els que es fan tasques de manteniment al llarg de l'any, distingint entre camins i senders. C. Número d'incidències en l'estat de conservació dels camins detectades anualment. D. Número d'incidències en l'estat de conservació dels camins resoltes anualment. 	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal Ajuntaments Cos d'Agents Rurals	

ACCIÓ 1.2	LÍNIA ESTRATÈGICA 1: CONSERVAR, MILLORAR I FER UNA GESTIÓ ACTIVA DEL PATRIMONI NATURAL DE LA COMARCA	
	TÍTOL: AFAVORIR LA MOBILITAT SOSTENIBLE A LA COMARCA	
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:	
ALTA	ACCIÓ 1.3	
Objectius:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Implementar accions que millorin la mobilitat sostenible a la comarca. 2. Donar suport a la promoció d'activitats lúdiques, esportives, divulgatives i turístiques que aprofitin la xarxa viària de la comarca. 		
Descripció:		
<p>El concepte de "mobilitat sostenible" fa referència a una manera de desplaçar-se pel territori a peu o amb vehicles no motoritzats, i per tant aptes per practicar-hi senderisme i altres activitats lúdico-esportives. El Pallars Jussà disposa d'una àmplia xarxa de camins aptes per a la mobilitat sostenible, que incorpora senders, camins de ferradura i trams de camins rurals i forestals, i suma més de 550 quilòmetres. A banda, s'han incentivat diverses iniciatives per promocionar l'ús i la dinamització lúdico-esportiva d'aquestes vies.</p> <p>El Consell Comarcal està impulsant diverses accions per connectar les grans zones humides i espais fluvials de la comarca (Parc Nacional d'Aigüestortes, congost de Mont-rebei, embassaments de Terradets i Sant Antoni, i curs de la Noguera Pallaresa) amb vies aptes per a la mobilitat sostenible.</p> <p>La consecució d'aquest projecte pot incentivar el contacte amb la natura de la població local, així com la creació de nous productes lúdics, esportius i turístics que dinamitzin l'economia de la comarca.</p> <p>La presència d'una xarxa de camins aptes per a la mobilitat sostenible en bones condicions és ideal per la promoció i divulgació dels valors dels extensos espais naturals del Pallars Jussà.</p>		
Indicadors de seguiment:		
<ol style="list-style-type: none"> A. Nombre d'accions de millora de la mobilitat sostenible implementades o projectades. B. Nombre d'activitats lúdiques, esportives, turístiques i naturalistes al voltant de la xarxa camins aptes per a la mobilitat sostenible recolzades pel Consell Comarcal. 		
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:	
Consell Comarcal Ens locals, entitats i empreses que organitzen activitats relacionades amb la mobilitat sostenible	 	

ACCIÓ 1.3	LÍNIA ESTRATÈGICA 1: CONSERVAR, MILLORAR I FER UNA GESTIÓ ACTIVA DEL PATRIMONI NATURAL DE LA COMARCA
	TÍTOL: REFORÇAR LA VALL FOSCA COM A PORTA D'ENTRADA AL PARC NACIONAL D'AIGÜESTORTES I ESTANY DE SANT MAURICI
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
ALTA	ACCIÓ 1.4
Objectius:	
<ol style="list-style-type: none"> Augmentar l'afluència de turistes, el seu nivell de coneixement de la comarca i el seu impacte econòmic al Pallars Jussà aprofitant la força de la marca turística d'un parc nacional com Aigüestortes i Estany de Sant Maurici. 	
Descripció:	
<p>La Vall Fosca és una de les portes d'entrada al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici. Tot i així, al no haver-hi cap equipament del parc (centre de visitants, etc) aquesta entrada rep molts menys visitants que les situades en comarques veïnes: Espot, Boí, Llessui, etc.</p> <p>L'acció consisteix en promocionar l'entrada al parc nacional des del Pallars Jussà, i treballar conjuntament amb l'equip de gestió del parc i l'Ajuntament per tal de crear un equipament d'informació i divulgació sobre el parc a la Vall Fosca.</p>	
Indicadors de seguiment:	
<ol style="list-style-type: none"> Creació d'un equipament divulgatiu del parc nacional a la Vall Fosca. Número de visitants que visiten la Vall Fosca amb l'objectiu d'entrar al parc nacional. Percentatge de visitants del parc nacional que entren per la Vall Fosca. 	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Ajuntament de la Torre de Capdella Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici Consell Comarcal	

ACCIÓ 1.4	LÍNIA ESTRATÈGICA 1: CONSERVAR, MILLORAR I FER UNA GESTIÓ ACTIVA DEL PATRIMONI NATURAL DE LA COMARCA
	TÍTOL: FOMENTAR LA CREACIÓ DE PETITS HORTS MUNICIPALS EN ZONES ABANDONADES O SOLARS SENSE CONSTRUIR
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
ALTA	ACCIÓ 1.5
Objectius:	
<ol style="list-style-type: none"> Aprofitar espais urbans o periurbans per a la creació d'una xarxa d'hortos municipals a disposició dels ciutadans i entitats. Sensibilitzar la població sobre la importància de l'horticultura per a la producció d'aliments saludables i de proximitat, i les pràctiques de conreu respectuoses amb el medi ambient. 	
Descripció:	
<p>La creació d'hortos municipals en espais urbans i periurbans és una experiència que dona molt bons resultats de participació ciutadana arreu del món. Fins l'actualitat, a la comarca només hi ha una experiència a Talarn, on l'Ajuntament ha aconseguit autorització de propietaris d'hortos abandonats, els ha recuperat i els ha cedit als serveis socials del Consell Comarcal per tal que els cedeixen a persones que ho necessiten.</p> <p>Es proposa crear una xarxa d'hortos en diferents entorns urbans i periurbans de la comarca. És recomanable establir un Reglament de Règim Intern de l'ús i funcionament d'aquests horts. L'establiment de quotes de lloguer per a diferents parcel·les hortícoles podria ser un aspecte a valorar. Un altre aspecte d'interès és establir un sistema de prioritització (i/o abaratiment) del lloguer per a entitats socials i famílies i persones amb pocs recursos econòmics.</p> <p>Cal valorar especialment la formació/sensibilització dels seus usuaris en temes d'horticultura i pràctiques de conreu sostenibles i respectuoses amb el medi ambient.</p>	
Indicadors de seguiment:	
<ol style="list-style-type: none"> Número de municipis on s'implanten horts socials. Número d'hortos municipals creats. Número de ciutadans o entitats fent ús del sistema d'hortos municipals. Quantitat d'assistents a xerrades tècniques/tallers de formació i sensibilització. 	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal Ajuntaments	

ACCIÓ 1.5	LÍNIA ESTRATÈGICA 1: CONSERVAR, MILLORAR I FER UNA GESTIÓ ACTIVA DEL PATRIMONI NATURAL DE LA COMARCA
	TÍTOL: DONAR SUPORT A LA GESTIÓ DELS ESPAIS NATURALS DE LA COMARCA
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
ALTA	ACCIONS 1.2, 1.7, 1.8 i 1.9
Objectius:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Recolzar accions de protecció dels hàbitats i espècies autòctones que duen a terme els òrgans gestors d'espais naturals. 2. Donar suport als ens locals i les associacions que desenvolupin accions de preservació del medi natural. 	
Descripció:	
<p>El patrimoni natural del Pallars Jussà presenta un gran valor intrínsec, i representa un dels principals actius turístics de la comarca. Cal dur a terme una correcta gestió dels espais naturals per assegurar la seva conservació i valoritzar-los ambiental i econòmicament. Per això cal recolzar i oferir facilitats als òrgans gestors d'espais naturals en aquelles accions orientades a la protecció dels seus hàbitats i espècies.</p> <p>Actualment el Consell Comarcal col·labora en la promoció turística de la Reserva Nacional de Caça de Boumort. Aquesta col·laboració es podria estendre en altres àmbits de la gestió d'aquest espai natural, així com a d'altres espais de la comarca: congost de Mont-rebei, Collegats, espais fluvials, etc.</p> <p>També és important donar suport a les accions d'ens locals i associacions amb projectes de gestió i conservació del medi natural. Alguns exemples són el projecte Collegats-Boumort de l'ajuntament de la Pobla de Segur, o la creació de micro-reserves que promou l'associació Marques de Pastor amb el projecte <i>Gratitud Pallars</i>.</p>	
Indicadors de seguiment:	
<ol style="list-style-type: none"> A. Número de projectes de gestió d'espais naturals en els que col·labori el Consell Comarcal. B. Número d'espais naturals en la gestió dels quals col·labori el Consell Comarcal. 	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal Generalitat de Catalunya Ajuntaments Associacions amb projectes de gestió d'espais naturals	

ACCIÓ 1.6	LÍNIA ESTRATÈGICA 1: CONSERVAR, MILLORAR I FER UNA GESTIÓ ACTIVA DEL PATRIMONI NATURAL DE LA COMARCA
	TÍTOL: DONAR SUPORT A LA DECLARACIÓ O AMPLIACIÓ DE NOUS ESPAIS PROTEGITS A LA COMARCA
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
ALTA	ACCIÓ NOVA
Objectius:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Garantir la protecció del medi natural i la biodiversitat del Pallars Jussà. 2. Promoure els espais naturals protegits de la comarca com a font de progrés econòmic i social, i diferenciació del Pallars Jussà com a comarca verda i ambientalment responsable. 	
Descripció:	
<p>La declaració d'espais naturals protegits és fonamental per a la protecció del medi natural i la biodiversitat. A més, aquests poden generar una gran varietat d'oportunitats de creixement econòmic i turístic.</p> <p>El Pallars Jussà presenta un abundant, divers i reconegut patrimoni natural, que sustenta una incipient activitat turística, amb un gran potencial de creixement. Aquests arguments justifiquen que el Consell Comarcal promogui, faciliti i col·labori activament en el procés de buscar el consens per la declaració i ampliació d'espais naturals protegits.</p> <p>Fa uns anys el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya va impulsar novament la declaració del parc natural del Montsec. Malauradament el procés va aturar-se per manca de continuïtat en les accions que duia a terme la Generalitat.</p> <p>Cal perseverar en promoure la declaració d'aquest espai natural protegit, i explorar possibilitats d'ampliar o declarar altres espais.</p>	
Indicadors de seguiment:	
<ol style="list-style-type: none"> A. Número de nous espais naturals protegits declarats a la comarca. B. Número d'espais naturals protegits que amplien la seva superfície a la comarca. C. Increment de la superfície d'espais naturals protegits a la comarca. D. Número d'iniciatives d'expansió o declaració d'espais naturals protegits promogudes o que compten amb la participació del Consell Comarcal. 	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal	

ACCIÓ 1.7	LÍNIA ESTRATÈGICA 1: CONSERVAR, MILLORAR I FER UNA GESTIÓ ACTIVA DEL PATRIMONI NATURAL DE LA COMARCA
	TÍTOL: DONAR SUPORT A ACCIONS DEL GEOPARC MUNDIAL DE LA UNESCO CONCA DE TREMP-MONTSEC.
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
ALTA	ACCIÓ NOVA
Objectius:	
1. Contribuir al desenvolupament econòmic i turístic lligat a la creació del Geoparc Mundial de la UNESCO Conca de Tremp-Montsec.	
Descripció:	
<p>La declaració del Geoparc Mundial de la UNESCO Conca de Tremp – Montsec l'any 2018 obre un nou ventall d'oportunitats de valorització del medi natural a la comarca, que alhora poden suposar un desenvolupament turístic, econòmic i educatiu.</p> <p>El Consell Comarcal és soci del Geoparc, i pot col·laborar-hi de manera activa detectant noves oportunitats, proposant idees amb potencial, captant finançament i executant actuacions que facin créixer el projecte.</p>	
Indicadors de seguiment:	
<p>A. Número d'accions i projectes del Geoparc Conca de Tremp-Montsec amb participació directa del Consell Comarcal.</p> <p>B. Pressupost total de les accions i projectes del Geoparc Conca de Tremp-Montsec amb participació directa del Consell Comarcal</p>	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal	

ACCIÓ 1.8	LÍNIA ESTRATÈGICA 1: CONSERVAR, MILLORAR I FER UNA GESTIÓ ACTIVA DEL PATRIMONI NATURAL DE LA COMARCA
	TÍTOL: CREAR PRODUCTES TURÍSTICS DIFERENCIATS I AMB VALOR AFEGIT APROFITANT ELS MÚLTIPLES POTENCIALS NATURALS, CULTURALS I GASTRONÒMICS DE LA COMARCA
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
ALTA	ACCIÓ 1.11
Objectius:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Disposar de productes turístics distintius que diferenciïn la comarca respecte d'altres regions. 2. Contribuir a desestacionalitzar l'oferta turística. 3. Valoritzar el patrimoni natural, cultural, històric i gastronòmic. 	
Descripció:	
<p>El Pallars Jussà disposa d'un gran potencial turístic, i és evident que l'oferta turística encara té un gran marge de creixement. Actualment proliferen les iniciatives destinades a crear productes turístics distintius a la comarca. El Consell Comarcal ja recolza diverses d'aquestes iniciatives, i és fonamental continuar col·laborant en tot el que sigui necessari per contribuir al seu èxit. En particular, per garantir un creixement sostenible i local de l'oferta turística cal construir aquests productes turístics al voltant del patrimoni del Pallars Jussà.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Productes turístics que aprofitin i valoritzin el patrimoni natural. Cal destacar el turisme lúdic-esportiu pel seu gran potencial de creixement a la comarca i de desestacionalització del turisme. A banda, la promoció d'activitats lúdic-esportives ordenades als nostres espais naturals és ideal per donar a conèixer el nostre patrimoni natural i fomentar hàbits de vida saludables a la ciutadania. 2. Productes turístics al voltant del patrimoni gastronòmic. Els productes pallaresos i pirinencs han estat tradicionalment poc promocionats a nivell turístic. El Consell Comarcal ha de donar suport a la distinció de productes alimentaris que s'identifiquin amb la comarca. A banda, ha de donar suport a accions de promoció de productes locals i el disseny de productes turístics al voltant de la nostra riquesa agroalimentària i gastronòmica. 3. Productes turístics centrats en el patrimoni cultural, històric i arquitectònic: des de béns materials fins béns immaterials com festes, tradicions, balls o espectacles. 	
Indicadors de seguiment:	
<ol style="list-style-type: none"> A. Número de nous productes turístics que apareguin a la comarca. B. Número de nous distintius de qualitat en productes turístics de la comarca. 	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 Corresponent:
Consell Comarcal	

LÍNIA ESTRATÈGICA 2: MILLORAR L'EFICIÈNCIA EN LA GESTIÓ I L'ÚS DE L'AIGUA I L'ENERGIA

ACCIÓ 2.1	LÍNIA ESTRATÈGICA 2: MILLORAR L'EFICIÈNCIA EN LA GESTIÓ I L'ÚS DE L'AIGUA I L'ENERGIA
	TÍTOL: REALITZACIÓ DE CAMPANYES DE SENSIBILITZACIÓ PER AL CONSUM RACIONAL D'AIGUA I ENERGIA
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
BAIXA	ACCIÓ 2.1
Objectius:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sensibilitzar la ciutadania i les empreses sobre el consum eficient i racional d'aigua i energia amb l'objectiu de reduir-ne el consum. 2. Donar a conèixer alternatives de consum d'aigua i energia més responsables amb el medi ambient, com les energies alternatives o els dispositius d'estalvi d'aigua. 	
Descripció:	
<p>L'acció es basa en implementar sessions de sensibilització a centres educatius, cercles ciutadans i sectors socioeconòmics sobre la necessitat i les diferents maneres d'adoptar un consum més racional d'aigua i energia.</p> <p>Consum d'aigua: a banda d'oferir consells per reduir el consum d'aigua es poden repartir gratuïtament kits d'estalvi d'aigua, incloent vàlvules d'aeració per a aixetes domèstiques i fulletons informatius.</p> <p>Consum energètic: a més de promocionar consells i hàbits per a un menor malbaratament energètic, cal fer èmfasi en l'existència de fonts energètiques netes i diferents maneres d'implantar aquestes alternatives a habitatges i indústries.</p> <p>La realització i l'abast d'aquestes accions dependran de la disponibilitat i l'abundància de recursos per dur-les a terme.</p>	
Indicadors de seguiment:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Número de sessions de sensibilització implementades per a cada grup social objectiu. 2. Número de participants en les sessions de sensibilització. 	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal	

ACCIÓ 2.2	LÍNIA ESTRATÈGICA 2: MILLORAR L'EFICIÈNCIA EN LA GESTIÓ I L'ÚS DE L'AIGUA I L'ENERGIA
	TÍTOL: ANALITZAR L'ESTAT DELS SOBREEIXIDORS D'AIGÜES DE LA COMARCA I PLANTEJAR ACCIONS PER MINIMITZAR-NE EL RISC DE CONTAMINACIÓ DE LES AIGÜES
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
MITJANA	ACCIÓ NOVA
Objectius:	
1. Garantir que no es duguin a terme abocaments d'aigües residuals potencialment contaminants als nostres espais fluvials o al medi natural.	
Descripció:	
<p>Els sistemes de canalització d'aigües residuals de la comarca disposen de sistemes sobreeixidors, que s'encarreguen d'evacuar els excessos d'aigua durant del sistema de clavegueram en moments de gran cabal al clavegueram. Aquests pics de cabal s'assoleixen coincidint amb episodis d'altres pluges, moments en què l'aigua entra al clavegueram i és expulsada pels sobreeixidors.</p> <p>Cal fer un seguiment de l'estat dels sobreeixidors i els seus vessaments per assegurar que aquests només estiguin alliberant aigües pluvials, i en cap cas traces d'aigua contaminada, al medi natural. A més, és necessari aplicar mesures convenients per reduir aquest risc al mínim.</p>	
Indicadors de seguiment:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Elaboració de l'anàlisi de l'estat dels sobreeixidors. 2. Número de sobreeixidors inventariats. 3. Número d'episodis d'abocament d'aigües residuals a través dels sobreeixidors durant les èpoques de pluges. 	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal	

ACCIÓ 2.3	LÍNIA ESTRATÈGICA 2: MILLORAR L'EFICIÈNCIA EN LA GESTIÓ I L'ÚS DE L'AIGUA I L'ENERGIA
	TÍTOL: ANALITZAR LA VIABILITAT DE LA INSTAL·LACIÓ DE SISTEMES DE SEPARACIÓ D'AIGÜES BLANQUES ALS CLAVEGUERAMS
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
MITJANA	ACCIÓ 2.8
Objectius:	
1. Augmentar l'eficiència de les estacions depuradores d'aigües residuals de la comarca.	
Descripció:	
<p>Les aigües blanques són aquelles aigües no residuals ("netes") que entren al sistema de clavegueram i poden perjudicar el funcionament de clavegueres i depuradores. Es té constància que algunes de les depuradores comarcals no funcionen de la manera més eficient possible degut a l'alt volum d'aigües blanques que hi entren. L'origen d'aquestes aigües sol ser la infiltració d'aigües freàtiques, pluvials i de reg. Amb la implantació de sistemes de separació d'aquestes aigües assegurariem un funcionament més eficient de les depuradores i un menor funcionament dels sistemes sobreeixidors. Cal analitzar la viabilitat d'instal·lar aquests sistemes a la xarxa de clavegueram i, en aquest sentit, cercar possibles fonts de finançament.</p>	
Indicadors de seguiment:	
A. Elaboració d'informe sobre la viabilitat logística i econòmica de la instal·lació d'aquests sistemes.	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 Corresponent:
Consell Comarcal	

LÍNIA ESTRATÈGICA 3: ASSOLIR UNA MOBILITAT MÉS SOSTENIBLE

ACCIÓ 3.1	LÍNIA ESTRATÈGICA 3: ASSOLIR UNA MOBILITAT MÉS SOSTENIBLE
	TÍTOL: TREBALLAR AMB LES EMPRESES DE TRANSPORT PÚBLIC PER A LA MILLORA DEL SERVEI
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
MITJANA	ACCIÓ 4.4
Objectius:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Garantir un sistema de transport públic ràpid i accessible al Pallars, que redueixi la dependència del transport privat i contribueixi a la fixació de població. 2. Construir un sistema de mobilitat més sostenible ambientalment. 	
Descripció:	
<p>En una comarca rural amb nuclis dispersos com el Pallars Jussà, els habitants depenen altament del transport privat per als seus desplaçaments. Un transport públic ràpid i accessible és clau per garantir una mobilitat sostenible a la comarca, i pot contribuir de manera notable a la fixació de població.</p> <p>Durant els darrers anys el Consell Comarcal ha dut a terme reunions amb diferents empreses i institucions per adaptar els horaris de taxis, ferrocarrils i autobusos a les necessitats de la ciutadania. A més, la presència de nous trens amb nous horaris i majors freqüències ha tingut una bona acollida per part dels pallaresos. És de gran importància seguir mantenint contactes amb les empreses que pertoqui i seguir atents a les reclamacions ciutadanes, per així implantar els canvis que es considerin necessaris durant els següents anys.</p>	
Indicadors de seguiment:	
<ol style="list-style-type: none"> A. Número d'usuaris de les xarxes de transport públic del Pallars Jussà. B. Valoració del sistema de transport públic per part dels usuaris i de la resta de ciutadans. 	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal	

ACCIÓ 3.2	LÍNIA ESTRATÈGICA 3: ASSOLIR UNA MOBILITAT MÉS SOSTENIBLE
	TÍTOL: ACCIONS PER A FOMENTAR UNA MOBILITAT SOSTENIBLE I SEGURA
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
MITJANA	ACCIÓ 4.5
Objectius:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Incrementar l'ús de mitjans de transport sostenibles i reduir l'ús del transport privat i dels combustibles fòssils a la comarca. 2. Augmentar la sensibilització de la ciutadania envers el medi ambient. 	
Descripció:	
<p>Al Pallars Jussà fa anys que es duen a terme accions de foment de la mobilitat sostenible i segura. Diversos ajuntaments i escoles s'han adherit a aquesta iniciativa durant la <i>Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura</i>. Les accions consisteixen en oferir sessions d'educació i conscienciació sobre els impactes del transport privat i els beneficis ambientals del transport públic i la mobilitat sostenible.</p> <p>S'han d'impulsar i expandir aquestes accions a tots els municipis de la comarca, escoles i sectors de població durant els propers anys. A més, caldria plantejar diferents sessions de conscienciació i formació al llarg de l'any, que vagin més enllà d'una sola setmana centrada en la mobilitat.</p>	
Indicadors de seguiment:	
<ol style="list-style-type: none"> A. Número d'escoles, associacions i municipis adherits a la <i>Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura</i>. B. Número total de persones que han rebut formació o sensibilització sobre mobilitat sostenible. C. Número d'accions de foment de la mobilitat sostenible i segura empreses per any. 	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal Ajuntaments Escoles i instituts	

LÍNIA ESTRATÈGICA 4: INCENTIVAR I DONAR SUPORT A INICIATIVES ECONÒMIQUES I EMPRESARIALS DIVERSES RESPECTUOSES AMB EL MEDI AMBIENT I ARRELADES A LA COMARCA

ACCIÓ 4.1	LÍNIA ESTRATÈGICA 4: : INCENTIVAR I DONAR SUPORT A INICIATIVES ECONÒMIQUES I EMPRESARIALS DIVERSES RESPECTUOSES AMB EL MEDI AMBIENT I ARRELADES A LA COMARCA
	TÍTOL: SUPORT AL SECTOR PRIMARI PER IMPULSAR LA SEVA MODERNITZACIÓ I MILLORAR LA SEVA COMPETITIVAT
Prioritat:	Víncle amb accions de l'Agenda21:
MITJANA	ACCIONS 5.14 i 5.16
Objectius:	
1. Impulsar la modernització i la millora de la competitivitat del sector primari de la comarca.	
Descripció:	
<p>El sector primari juga un paper clau al Pallars Jussà en quant a gestió del territori i del paisatge. Si es modernitzés i millorés la seva competitivitat, s'incrementaria molt el seu pes en la generació d'ocupació local, i la producció de matèria prima que més tard elaboraria el teixit industrial agroalimentari de la comarca.</p> <p>En el present pla no s'ha concretat cap acció específica per assolir aquests objectius, ja que actualment les accions relacionades amb els sectors agrícoles, ramader i agroalimentari les lidera l'Ajuntament de Tremp. Tot i així, s'ha inclòs aquesta acció genèrica per deixar palès l'interès que té el suport al sector primari de la comarca, donat que els projectes de les administracions i els seus rols en la dinamització dels sectors econòmics van canviant al llarg dels anys en funció de les directrius polítiques i les ordres d'ajuts.</p> <p>Aquesta acció donarà peu a desenvolupar accions més concretes en l'àmbit de la formació, la promoció de la introducció de cultius experimentals, la prospecció de noves tècniques de cultiu i la viabilitat de la implantació de segells de qualitat, la prospecció, identificació i conservació de varietats tradicionals d'horta, cereal i fruiters, etc.</p>	
Indicadors de seguiment:	
A. A definir en cada acció que es plantegi de forma més concreta.	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal Ajuntaments DARP	

ACCIÓ 4.2	LÍNIA ESTRATÈGICA 4: : INCENTIVAR I DONAR SUPORT A INICIATIVES ECONÒMIQUES I EMPRESARIALS DIVERSES RESPECTUOSES AMB EL MEDI AMBIENT I ARRELADES A LA COMARCA
	TÍTOL: IMPULSAR LA CREACIÓ D'UN CENTRE LOGÍSTIC AGROALIMENTARI DEL PALLARS JUSSÀ
Prioritat:	Víncle amb accions de l'Agenda21:
MITJANA	ACCIÓ 5.13
Objectius:	
1. Facilitar l'exportació dels productes de la comarca per contribuir a un increment de la venda i de la popularitat d'aquests als mercats nacional i exterior.	
Descripció:	
<p>La presència d'un centre logístic agroalimentari podria facilitar la distribució de productes a diferents punts del país o l'estranger, i així generar un impuls econòmic per a productors locals.</p> <p>La factibilitat logística d'un centre d'aquest tipus, però, planteja encara molts reptes, com ara satisfer les necessitats de totes les empreses participants, assolir preus de transport competitiu i emprar sistemes de conservació òptims per als productes durant el seu transport.</p> <p>Fins ara, s'ha contactat amb diferents promotors, però no s'ha arribat a cap proposta concreta per a la construcció d'aquesta infraestructura. Durant els propers anys, cal tornar a sondejar els productors per re-analitzar la viabilitat del pla.</p>	
Indicadors de seguiment:	
A. Elaboració d'un informe que re-analitzi la viabilitat i els reptes de la construcció del centre logístic agroalimentari.	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal PallarsActiu	

ACCIÓ 4.3	LÍNIA ESTRATÈGICA 4: : INCENTIVAR I DONAR SUPORT A INICIATIVES ECONÒMIQUES I EMPRESARIALS DIVERSES RESPECTUOSES AMB EL MEDI AMBIENT I ARRELADES A LA COMARCA	
	TÍTOL: SUPORT A LA COMUNITAT DE REGANTS I EXPECTANTS DE LA CONCA DE TREMP	
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:	
MITJANA	ACCIÓ 5.14	
Objectius:		
1. Augmentar la capacitat de treball i l'eficiència en l'assoliment dels objectius de la Comunitat de Regants i Expectants de la Conca de Tremp.		
Descripció:		
Donar suport tècnic, administratiu i informàtic a la Comunitat de Regants i Expectants de la Conca de Tremp.		
Indicadors de seguiment:		
A. Número de treballadors/es del Consell Comarcal que donen suport anualment a la Comunitat de Regants. B. Número d'hores anuals de suport que el Consell Comarcal dóna a la Comunitat de Regants.		
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:	
Consell Comarcal		

LÍNIA ESTRATÈGICA 5: SENSIBILITZAR I EDUCAR LA POBLACIÓ EN TEMÀTICA AMBIENTAL I CONEIXEMENT DEL TERRITORI

ACCIÓ 5.1	LÍNIA ESTRATÈGICA 5: SENSIBILITZAR I EDUCAR LA POBLACIÓ EN TEMÀTICA AMBIENTAL I CONEIXEMENT DEL TERRITORI
	TÍTOL: PROGRAMA DE SORTIDES ADREÇADES AL CONEIXEMENT DEL PATRIMONI HISTÒRIC, CULTURAL I NATURAL DE LA COMARCA
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
MITJANA	ACCIONS 1.12 i 6.1
Objectius:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Augmentar el coneixement i l'estima envers el patrimoni històric, cultural i natural de la comarca entre els ciutadans locals i els turistes. 2. Augmentar l'oferta d'activitats de lleure veïnal i turístiques de la comarca. 	
Descripció:	
<p>El Pallars Jussà presenta un important patrimoni històric, cultural i natural, i una major promoció d'aquest pot comportar noves oportunitats turístiques i econòmiques al territori. Recentment, el Consell Comarcal ha organitzat un programa de sortides de descoberta del patrimoni cultural i històric de la ciutat de Tremp, un calendari de sortides a jaciments arqueològics d'interès.</p> <p>Durant els propers anys, es pretén expandir aquest model de sortides cap a altres nuclis del Pallars Jussà, a l'hora que es consolidi el calendari de sortides de descoberta d'espais naturals i llocs emblemàtics de la comarca. Es recomana que aquestes sortides es facin en col·laboració amb altres administracions, empreses i entitats especialitzades en cada temàtica..</p>	
Indicadors de seguiment:	
<ol style="list-style-type: none"> A. Número total de sortides guiades. B. Número total d'assistents a les sortides. 	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal Ajuntaments Empreses Associacions	

ACCIÓ 5.2	LÍNIA ESTRATÈGICA 5: SENSIBILITZAR I EDUCAR LA POBLACIÓ EN TEMÀTICA AMBIENTAL I CONEIXEMENT DEL TERRITORI
	TÍTOL: CELEBRACIÓ DE SESSIONS I JORNADES SOBRE TEMÀTIQUES AMBIENTALS RELLEVANTS I D'ACTUALITAT
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
MITJANA	ACCIÓ 6.2
Objectius:	
1. Formar la població del Pallars Jussà en temàtiques ambientals d'actualitat i dotar els ciutadans d'opinió amb base científica i tècnica i esperit crític.	
Descripció:	
<p>El Consell Comarcal ha iniciat un cicle de xerrades-col·loqui de caire divulgatiu anomenades "Les xerrades de l'Epicentre". S'hi ha tractat temes d'actualitat i d'interès per la comarca en els àmbits ambiental i turístic. Aquestes xerrades han tingut una bona acollida per part de la ciutadania.</p> <p>Es proposa mantenir aquesta iniciativa per augmentar el coneixement científic, tècnic i ambiental de la ciutadania i incentivar el debat i la implicació en les temàtiques que es discuteixin.</p> <p>A part, aquestes xerrades es poden complementar amb la celebració de diades de referència arreu del món, com el Dia Mundial del Medi Ambient, el Dia Mundial dels Ocells, etc, per posar el focus en diferents temes d'actualitat i contribuir a la conscienciació de la ciutadania en aquests àmbits.</p>	
Indicadors de seguiment:	
<p>A. Número de sessions de temàtica ambiental dutes a terme anualment.</p> <p>B. Número de participants anuals en aquestes sessions.</p>	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal Ajuntaments	

ACCIÓ 5.3	LÍNIA ESTRATÈGICA 5: SENSIBILITZAR I EDUCAR LA POBLACIÓ EN TEMÀTICA AMBIENTAL I CONEIXEMENT DEL TERRITORI
	TÍTOL: DONAR SUPORT A L'EXPANSIÓ DEL PROGRAMA ESCOLES VERDES A TOTS ELS CENTRES EDUCATIUS DE LA COMARCA
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
MITJANA	ACCIÓ 6.3
Objectiu:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Promoure que els centres educatius de la comarca avancin cap a models de gestió ambientalment sostenibles. 2. Garantir que els infants i joves del Pallars Jussà siguin educats amb criteris de responsabilitat ambiental i estima pel medi natural. 	
Descripció:	
<p>Durant els darrers anys, la major part dels centres escolars del Pallars Jussà s'han adherit al Programa Escoles Verdes, entre ells els centres que concentren un major nombre d'estudiants de la comarca: escoles Valldeflors, Maria Immaculada i Raiers, a més de l'Escola Vall Fosca. Durant els propers anys, cal incentivar l'adhesió de l'Escola Aeso i la recentment recuperada Escola de Salàs de Pallars, ambdues pertanyents a la ZER Pallars Jussà, i de l'Escola d'Espluga de Serra, pertanyent a la ZER Alta Ribagorça. El Consell Comarcal pot promoure el Programa Escoles Verdes en aquests centres i facilitar la sol·licitud i les adaptacions d'aquests centres en tot el que sigui possible.</p> <p>Ahora, el Consell Comarcal pot donar suport a l'educació ambiental dels escolars de la comarca a través del Pla Comarcal de Suport a l'Educació, que es ve implantant des de fa anys amb un gran èxit i una àmplia oferta d'activitats.</p>	
Indicadors de seguiment:	
<ol style="list-style-type: none"> A. Número d'escoles de la comarca adherides al Programa Escoles Verdes. B. Percentatge d'escoles de la comarca adherides al Programa Escoles Verdes. C. Número d'activitats d'educació ambiental presents al Pla Comarcal de suport a l'Educació. 	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal Escoles Centre de Recursos Pedagògics	

ACCIÓ 5.4	LÍNIA ESTRATÈGICA 5: SENSIBILITZAR I EDUCAR LA POBLACIÓ EN TEMÀTICA AMBIENTAL I CONEIXEMENT DEL TERRITORI
	TÍTOL: DONAR SUPORT A LA CREACIÓ I L'EXPANSIÓ DE PORTALS D'ENTITATS AMBIENTALS DEL PALLARS JUSSÀ
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
MITJANA	ACCIÓ 9.3
Objectiu:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fomentar la col·laboració i el treball en xarxa de les entitats de la comarca que treballin en temes ambientals. 2. Millorar la comunicació i la difusió de les activitats que realitzen les entitats. 3. Augmentar la quantitat d'iniciatives ambientals al Pallars Jussà. 	
Descripció:	
<p>La creació d'un portal d'entitats pot ser clau per impulsar la col·laboració entre diferents associacions que treballin en el camp ambiental. D'aquestes col·laboracions en poden néixer vincles sòlids i projectes que no serien possibles si no hi hagués un treball en xarxa actiu entre entitats. Això pot ajudar a augmentar el dinamisme econòmic del Pallars Jussà i promoure noves iniciatives importants a nivell ambiental, turístic i gastronòmic, entre d'altres.</p> <p>L'any 2018 el Consorci Leader Pirineu Occidental i l'associació Marques de Pastors van crear el portal www.gratitudpallars.cat, per aglutinar diferents activitats de voluntariat, micro-reserves i un calendari d'experiències al medi natural en l'àmbit dels dos Pallars. Es proposa donar-hi suport per tal de convertir-lo en un referent el seu àmbit.</p> <p>Es proposa donar suport a nous portals que apareguin a la comarca que alluginin activitats ambientals i ecoturístiques, i sumin els esforços de les entitats de la comarca.</p>	
Indicadors de seguiment:	
A. Número de portals d'entitats de la comarca als que es dóna suport des del Consell Comarcal.	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal	

LÍNIA ESTRATÈGICA 6: MILLORAR LA GESTIÓ INTEGRAL DELS RESIDUS

ACCIÓ 6.1	LÍNIA ESTRATÈGICA 6: MILLORAR LA GESTIÓ INTEGRAL DELS RESIDUS COMARCALS I DE LA DEIXALLERIA
	TÍTOL: DUR A TERME UNA CAMPANYA DE SENSIBILITZACIÓ SOBRE RESIDUS A LA CIUTADANIA I LES EMPRESES DE LA COMARCA
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
MITJANA-ALTA	ACCIONS 7.1, 7.2 i 7.3
Objectius:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Disminuir la quantitat de residus domèstics i industrials assimilables a domèstics 2. Augmentar la recollida selectiva. 3. Conscienciar la població sobre els reptes ambientals d'actualitat i els impactes i les problemàtiques dels actuals models de consum i generació de residus. 	
Descripció:	
<p>Per reduir la quantitat de residus que generem i assolir millors xifres de recollida selectiva al Pallars Jussà, amb la finalitat d'apropar-nos als objectius fixats per la Unió Europea i l'Organització de les Nacions Unides, cal intensificar les accions de sensibilització ambiental a la ciutadania i a les empreses. Aquestes accions han de fer èmfasi en la reducció de la generació de residus i la correcta separació dels residus en fraccions reciclables, així com en les urgències ambientals del planeta que fan necessari el replantejament dels actuals models de consum i generació de residus. Per això, cal enquadrar les accions en els sectors de ciutadania i empreses:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Accions a la ciutadania: continuar les campanyes que es venen duent a terme en els darrers anys amb molt èxit als centres escolars de la comarca, i diversificar adreçant-se a nous col·lectius. - Accions a empreses: continuar les campanyes de sensibilització ambiental a empreses i comerços de la comarca que es venen duent a terme en els darrers anys. En aquestes visites es duu a terme un assessorament sobre reducció i reciclatge de residus i es parla sobre els serveis de recollida de residus a empreses duts a terme pel Consell Comarcal, amb els objectius de millorar el servei i aconseguir més adhesions. <p>Les sessions també han d'enfocar els reptes i les problemàtiques més habituals que es reporten des dels serveis i infraestructures de gestió de residus del Consell Comarcal. Cal fer èmfasi en el rol de la deixalleria en la recollida de residus, la importància de la recollida selectiva d'orgànica i oli, entre d'altres, la disminució de la quantitat d'impropis a les fraccions reciclables i no reciclables i l'ús correcte i cívic dels contenidors de carrer.</p>	
Indicadors de seguiment:	
<ol style="list-style-type: none"> A. Número de sessions divulgatives i de sensibilització que es duen a terme anualment, per cada tipus de col·lectiu. B. Número d'assistents a les sessions divulgatives i de sensibilització que es duen a terme anualment, per cada tipus de col·lectiu. 	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal	

ACCIÓ 6.2	LÍNIA ESTRATÈGICA 6: MILLORAR LA GESTIÓ INTEGRAL DELS RESIDUS COMARCALS I DE LA DEIXALLERIA
	TÍTOL: CONSTRUCCIÓ DE LA PLANTA DE TRIATGE A L'ABOCADOR DE RESIDUS DE FÍGOLS DE TREMP
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
MITJANA	ACCIÓ 7.12
Objectius:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Augmentar el reciclatge de residus al Pallars Jussà i la resta de comarques que porten residus a l'abocador de Fígols de Trep. 2. Allargar la vida útil de l'abocador de residus de Fígols, al reduir el volum de fracció resta que s'hi abocaria. 	
Descripció:	
<p>La planta de triatge que es planteja construir a l'abocador de Fígols és una infraestructura que permetria recuperar i separar les fraccions reciclables que han estat llençades incorrectament a la fracció resta. Això permetria incrementar el volum de reciclatge i disminuir l'entrada d'impropis a l'abocador.</p> <p>Durant l'any 2018 l'Agència de Residus de Catalunya ha planificat la construcció de la planta de triatge al Centre de Tractament de Residus Supracomarcal del Pallars Jussà, a Fígols de Trep. Actualment es disposa d'un projecte constructiu, i en cas que el Consell Comarcal la vulgui construir hi ha disponibles subvencions de l'Agència de Residus.</p>	
Indicadors de seguiment:	
<p>A. Tones de residus revaloritzades a la planta de triatge, que alhora són un indicador de l'increment de la vida útil de l'abocador en no haver-s'hi abocat.</p>	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal Agència de Residus de Catalunya	

ACCIÓ 6.3	LÍNIA ESTRATÈGICA 6: MILLORAR LA GESTIÓ INTEGRAL DELS RESIDUS COMARCALS I DE LA DEIXALLERIA
	TÍTOL: INCENTIVAR L'ÚS DE BOSSES COMPOSTABLES ALS COMERÇOS DE LA COMARCA
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
ALTA	ACCIÓ NOVA
Objectius:	
1. Lluitar contra les problemàtiques ambientals i de gestió de residus originades per l'actual consum de bosses de la compra de plàstic.	
Descripció:	
<p>Les conseqüències ambientals de l'actual ús massiu de bosses de la compra de plàstic són molt elevades. L'ús de bosses reutilitzables i altres alternatives, de les quals ja es fa ressò en campanyes ambientals, és una de les maneres de combatre aquest problema.</p> <p>L'actual aparició de les bosses compostables és una alternativa que creix amb força, i aquestes estan assolint preus cada cop més competitius. Des del Consell Comarcal cal incentivar els comerços perquè donin el pas de comprar aquestes bosses i oferir-les als seus consumidors. Com a compensació o ajuda al major cost d'aquestes bosses respecte de les bosses de plàstic tradicionals, el Consell Comarcal pot sol·licitar ajudes o subvencions a l'Agència de Residus de Catalunya o altres entitats.</p>	
Indicadors de seguiment:	
A. Número de comerços a la comarca que ofereixen bosses compostables als seus consumidors.	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal Associacions comercials Agència de Residus de Catalunya	

ACCIÓ 6.4	LÍNIA ESTRATÈGICA 6: MILLORAR LA GESTIÓ INTEGRAL DELS RESIDUS COMARCALS I DE LA DEIXALLERIA
	TÍTOL: IMPLANTACIÓ DEL SISTEMA DE RECOLLIDA DE RESIDUS PORTA-A-PORTA ALS NUCLIS MÉS GRANS DEL PALLARS JUSSÀ
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
ALTA	ACCIÓ NOVA
Objectius:	
1. Augmentar la recollida selectiva de residus domèstics per avançar cap a la sostenibilitat i complir els objectius ambientals fixats per entitats internacionals.	
Descripció:	
<p>Actualment, els nivells de recollida selectiva al Pallars Jussà (34%) són del tot insuficients si es comparen amb els objectius fixats per la Unió Europea i l'Organització de les Nacions Unides (60%). El fet de no assolir aquests objectius comporta diversos aspectes negatius, com l'augment progressiu dels preus de generació i gestió de residus i diverses possibles sancions d'administracions superiors, a banda de les evidents conseqüències ambientals associades.</p> <p>La recollida porta-a-porta s'ha demostrat com a un sistema que permet l'augment de la recollida selectiva fins als objectius esmentats. Aquest sistema s'ha implantat de manera permanent amb èxit a molts punts del país. Tanmateix, en certes localitats, el canvi de sistema ha comportat un cert rebuig des de diversos sectors de la població. Per garantir l'èxit i l'acceptació social del sistema porta-a-porta, cal dur a terme primerament intenses campanyes de sensibilització ambiental sobre els agents i entitats clau a nivell social a la comarca. Aquestes sessions s'han de centrar a desmuntar els prejudicis al voltant d'aquest sistema i a destacar els seus beneficis a nivell social, econòmic i ambiental.</p> <p>Es proposa que la implantació del sistema porta-a-porta comenci als nuclis més grans de la comarca, i continuï cap a nuclis de mida mitjana i altres localitats on aquest sistema sigui factible.</p>	
Indicadors de seguiment:	
<ol style="list-style-type: none"> Número de sessions de sensibilització ambiental sobre el sistema porta-a-porta i número de participants en aquestes. Número de municipis i localitats del Pallars Jussà que han implantat el sistema de recollida de residus porta-a-porta. 	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal Ajuntaments	

ACCIÓ 6.5	LÍNIA ESTRATÈGICA 6: MILLORAR LA GESTIÓ INTEGRAL DELS RESIDUS COMARCALS I DE LA DEIXALLERIA
	TÍTOL: DONAR CONTINUÏTAT A LA PROSPECCIÓ I EL TANCAMENT D'ABOCADORS IL·LEGALS INCONTROLATS A LA COMARCA
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
ALTA	ACCIÓ NOVA
Objectius:	
1. Clausurar els abocadors il·legals antics o recents presents al Pallars Jussà per evitar riscos contra la salut humana i el medi ambient.	
Descripció:	
La presència de zones d'abocament il·legal de residus comporta una sèrie de riscos notables per a la salut humana i el medi ambient. Els abocadors il·legals han estat freqüents al Pallars Jussà fins les darreres dècades del segle XX. Històricament, el Consell Comarcal ha dut a terme un important esforç per clausurar una gran quantitat d'abocadors il·legals de residus al territori. És important seguir cercant indicis de l'existència d'antigues o noves zones d'abocament i procedir a la seua clausura. Aquestes accions han d'anar acompanyades d'accions de sensibilització ciutadana sobre els impactes negatius dels abocaments incontrolats, i de promoció dels serveis de deixalleries i abocador de residus comarcal per a aquestes finalitats.	
Indicadors de seguiment:	
A. Quantitat d'abocadors il·legals antics o recents detectats i clausurats.	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal Agència de Residus de Catalunya	

ACCIÓ 6.6	LÍNIA ESTRATÈGICA 6: MILLORAR LA GESTIÓ INTEGRAL DELS RESIDUS COMARCALS I DE LA DEIXALLERIA
	TÍTOL: EXPANDIR EL SISTEMA DE DONACIÓ D'ALIMENTS SOBRANTS DE SUPERMERCATS A ENTITATS BENÈFIQUES A TOTS ELS ESTABLIMENTS DE LA COMARCA
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
ALTA	ACCIÓ NOVA
Objectius:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Garantir l'accés als aliments a les famílies amb menys recursos econòmics. 2. Reduir el malbaratament alimentari a la comarca. 	
Descripció:	
<p>Actualment diversos supermercats i botigues de la comarca tenen un sistema d'aprofitament o donació dels productes sobrants. Durant els propers anys, cal prospectar la comarca a la recerca d'empreses que puguin estar malbaratant aliments i convèncer-los per establir acords amb el Consell Comarcal i/o altres entitats per a la donació d'aliments. D'aquesta manera, s'evitarà el malbaratament d'aliments i aquests es faran disponibles per a col·lectius necessitats.</p> <p>L'objectiu final és adherir tots els supermercats o botigues susceptibles de la comarca a aquestes iniciatives, incloure la major diversitat possible de productes alimentaris i oferir-los a tots aquells individus o entitats que els necessitin.</p>	
Indicadors de seguiment:	
<ol style="list-style-type: none"> A. Número de comerços o empreses adherits a sistemes de donació d'aliments. B. Número de quilograms d'aliments donats per cada comerç o empresa anualment. 	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal Supermercats i botigues	

ACCIÓ 6.6	LÍNIA ESTRATÈGICA 6: MILLORAR LA GESTIÓ INTEGRAL DELS RESIDUS COMARCALS I DE LA DEIXALLERIA
	TÍTOL: AMBIENTALITZACIÓ DE LES FIRES I FESTES DE LA COMARCA
Prioritat:	Vincle amb accions de l'Agenda21:
ALTA	ACCIÓ 8.3
Objectius:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Reduir la generació de residus i augmentar la recollida selectiva a les fires i festes de la comarca. 2. Sensibilitzar la ciutadania sobre els reptes actuals de gestió de residus. 	
Descripció:	
<p>Fins l'actualitat, les fires i festes de la comarca han estat majoritàriament mancades d'accions ambientals destinades a reduir la generació de residus i a sensibilitzar la gent sobre la necessitat de fer-ho. En aquest sentit, és necessari implantar tot un seguit d'accions ambientals de manera regular als esdeveniments de la comarca.</p> <p>La planificació de cada fira o festa oberta al pública de gran format hauria de contenir un apartat d'ambientalització de la mateixa, que hauria d'incorporar entre altres accions:</p> <ul style="list-style-type: none"> - La col·locació de papereres i cubells que permetin la separació de les deixalles en fraccions reciclables. - La promoció de l'ús de bosses i materials reutilitzables o compostables. - La implementació d'accions de sensibilització, com la presència d'agents ambientals, la col·locació de parades informatives i les sessions d'educació ambiental a sectors socials clau. - El monitoratge de totes aquestes accions per tenir coneixement dels resultats de la seva implantació i modificar accions inefectives si és necessari. <p>El Consell Comarcal hauria de vetllar pel compliment d'aquesta acció de forma proactiva, i contactar amb els organitzadors de fires i festes recurrents al calendari festiu pallarès per tal de posar-los totes les facilitats per assolir els objectius de l'acció.</p>	
Indicadors de seguiment:	
<ol style="list-style-type: none"> A. Número d'actes anual on hi ha una planificació ambiental per tal de minimitzar residus i millorar la recollida selectiva. B. Número d'actes anual on es té constància que no s'ha dut a terme cap acció d'ambientalització. 	
Agent/s implicat/s:	Línia Estratègica de l'Agenda 2030 corresponent:
Consell Comarcal Ajuntaments Organitzadors de fires i festes que congreguin molts assistents	